

ЕТИЧНА РАДА

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5,
тел.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

ETHICS COUNCIL

01601, Kyiv, Lypska St., 18/5,
tel.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

1 листопада 2022 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 56

***Про невідповідність кандидата
на посаду члена Вищої ради правосуддя
Нероди Людмили Миколаївни
критеріям професійної етики та доброчесності
для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя***

Етична рада у складі Голови Етичної ради Кишакевича Л. Ю., Заступника Голови Етичної ради сера Е. Хупера, членів Ради: Корді Р., Перлінг Л., Сіверіна В. І., Трясуна Ю. Р., дистанційно в режимі відеоконференції провівши оцінювання відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Нероди Людмили Миколаївни критеріям професійної етики та доброчесності, відповідно до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Регламенту Етичної ради, затвердженого рішеннями Етичної ради від 01.12.2021 № 1 та від 09.12.2021 № 4 зі змінами, внесеними рішенням Етичної ради від 26.04.2022 № 4, Методології оцінювання відповідності кандидата на зайняття посади члена Вищої ради правосуддя та членів Вищої ради правосуддя критерію професійної етики та доброчесності, затвердженої рішенням Етичної ради від 09.12.2021 № 5 (далі – Методологія),

в с т а н о в и л а:

Відповідно до ч. 14 ст. 9¹ Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Етична рада проводить відбір кандидатів на посади члена Вищої ради правосуддя у два етапи:

1) проведення відбору кандидатів за результатами розгляду поданих кандидатами документів, результатів спеціальної перевірки і відповідної інформації з відкритих джерел та формування списку кандидатів, допущених до співбесіди;

2) проведення співбесіди з відібраними кандидатами та визначення списку кандидатів для рекомендації органам, що обирають (призначають) членів Вищої ради правосуддя.

Етична рада отримала копії документів Нероди Л. М. для участі у конкурсі на посаду члена Вищої ради правосуддя від з'їзду суддів України та рішенням від 21.12.2021 № 6 допустила її до співбесіди.

Нерода Л. М. Указом Президента України №1429/2005 від 07.10.2005 призначена на посаду судді Олександрійського міськрайонного суду Кіровоградської області, яку обіймає дотепер.

Вивчивши документи Нероди Л. М. для участі у конкурсі, її письмові пояснення та документи, які вона надала на запит Етичної ради, інформацію, отриману з відкритих джерел та від громадських організацій, інформацію, отриману від Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) і Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ), провівши співбесіду з нею, Етична рада дійшла таких висновків.

У виправленій декларації особи, уповноваженої на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (далі - електронна майнова декларація) за 2015 рік та електронній майновій декларації за 2016 рік

кандидат вказала, що 04.10.2013 вона набула право користування на квартиру площею 43,6 кв.м. у м. Олександрія, власником якої є Могильна М. О.

За інформацією з Єдиного державного реєстру судових рішень 06.12.2013 кандидат постановила ухвалу в справі № 398/10116/13-ц, якою відмовила комунальному підприємству «Житлогосп» у видачі судового наказу про стягнення з Могильної М. О. заборгованості по квартирній платі.

У відповідь на запит Етичної ради чому кандидат прийняла судове рішення у справі, яка стосувалася власника квартири, в якій кандидат проживала, вона повідомила, що на момент постановлення ухвали не була знайома з Могильною М. О., а в деклараціях допустила помилку, оскільки почала проживати в квартирі не 04.10.2013, а в липні 2014 року, після продажу своєї квартири. Під час співбесіди кандидат пояснила, що допустила цю помилку у двох електронних деклараціях, через велике навантаження на роботі та, що це маленька помилка, на яку вона вперше звернула увагу, коли отримала запит від Етичної ради.

При оцінюванні відповіді кандидата про те, що вона проживала в квартирі Могильної М. О. з липня 2014 року, Етична рада враховує, що 07.07.2014 кандидат продала квартиру площею 45,8 кв.м. в м. Олександрія, яка знаходилася у неї на праві власності. Факт продажу квартири 07.07.2014 узгоджується з відповіддю кандидата, та підтверджує, що у неї було місце проживання в м. Олександрія до липня 2014 року.

За таких обставин, Етична рада приймає відповідь кандидата, що вона допустила помилку в даті набуття права користування на квартиру в м. Олександрія в електронній виправленій майновій декларації за 2015 рік та електронній майновій декларації за 2016 рік. Допущена помилка свідчить про недостатню сумлінність кандидата при заповненні декларацій.

У деклараціях про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру (далі - паперові майнові декларації) за 2014 та 2015 роки кандидат

не зазначила жодного об'єкта нерухомості, що знаходився у неї на праві власності або користування.

У своїх письмових та усних відповідях кандидат вказала, що з липня 2014 року та весь 2015 рік вона проживала в квартирі площею 43,6 кв.м. у м. Олександрія, власником якої є Могильна М. О. На запит Етичної ради чому вона не вказала право користування цією квартирою, кандидат відповіла, що вона вказала цю квартиру як місце проживання у розділі I «Загальні відомості» декларацій. На уточнююче запитання чому вона не вказала інформацію про квартиру у пункті А «Майно, що перебуває у власності, в оренді чи на іншому праві користування декларанта, та витрати декларанта на придбання такого майна або на користування ним» Розділу III «Відомості про нерухоме майно», кандидат відповіла, що вона не мала мети приховати інформацію про квартиру, оскільки вже зазначила її в іншому розділі, та що не має значення в якому розділі ця інформація вказана.

Етична рада звертає увагу, що при заповненні Розділу III паперової майнової декларації суб'єкт декларування мав вказати не лише місцезнаходження об'єкта нерухомості, а й його площу та суму витрат на оренду чи на інше право користування. Відповідно, у Розділі III має бути зазначено більше інформації про об'єкт нерухомості, що необхідно для більш повного декларування майнового стану особи. Така інформація не вказується у Розділі I, а тому зазначення в ньому місця проживання не може прирівнюватися до декларування майнових прав на цей самий об'єкт нерухомості у Розділі III. У зв'язку з цим, не зазначивши відомості про квартиру у Розділі III, кандидат надала інформацію не в повному обсязі про цей об'єкт нерухомості.

У відповідях на подальші запити Етичної ради кандидат погодилася, що мала вказати інформацію про квартиру у Розділі III майнових декларацій, однак не зробила цього.

Таким чином, кандидат визнала, що мала задекларувати право користування квартирою в м. Олександрія, в якій вона проживала з липня 2014 року та весь 2015 рік, в паперових майнових деклараціях за 2014 та 2015 роки.

07.07.2014 кандидат продала квартиру площею 45,8 кв.м. в м. Олександрія за 136 000 грн. Відповідно до умов договору купівлі-продажу, який вона надала Етичній раді, ці кошти повністю отримані нею до підписання договору. Разом з цим, у паперовій майновій декларації кандидата за 2014 рік відсутня інформація про отримання доходу від відчуження квартири.

На запит Етичної ради чому кандидат не вказала в декларації дохід від продажу квартири, вона повідомила, що квартира знаходилася в іпотеці, за неї не був виплачений кредит, тому всі кошти від її відчуження одержав банк. У зв'язку з цим, вона задекларувала ці кошти у Розділі VI «Відомості про фінансові зобов'язання» та вважає, що все зробила правильно.

Етична рада звертає увагу, що у паперовій майновій декларації у Розділі II «Відомості про доходи» міститься пункт 16 «дохід від відчуження рухомого та нерухомого майна». Суб'єкти декларування були зобов'язані вказати в цьому пункті розмір доходу, який вони отримали, в тому числі, від відчуження об'єктів нерухомості. Оскільки 07.07.2014 кандидат продала квартиру, вона була зобов'язана вказати у цьому пункті дохід від продажу квартири, однак не зробила цього. Зазначення інформації про фінансові зобов'язання у Розділі VI не виключає обов'язок задекларувати доходи від продажу квартири у Розділі II.

У Розділі VI майнової декларації за 2014 рік кандидат вказала фінансові зобов'язання у розмірі 120 539 грн за погашення основної суми позики (кредиту) та 10 584 грн за погашення суми процентів за позикою (кредитом). Таким чином, загалом за основну суму кредиту та проценти за кредитом кандидат задекларувала фінансові зобов'язання у розмірі 131 123

грн. Розмір задекларованих фінансових зобов'язань є меншим за вказану в договорі вартість продажу квартири на 4 877 грн.

Таким чином, кандидат була зобов'язана задекларувати у Розділі II паперової майнової декларації за 2014 рік дохід від продажу квартири площею 45,8 кв.м. в м. Олександрія, однак не зробила цього. Дохід, який кандидат задекларувала як фінансові зобов'язання у Розділі VI є меншим за дохід, який вона отримала відповідно до договору купівлі-продажу квартири.

Під час співбесіди кандидат повідомила, що у 2014 році її зареєстроване місце проживання знаходилося у с. Головкивка, Олександрійського району, Кіровоградської області. Це ж саме зареєстроване місце проживання вона вказала у електронній майновій декларації за 2016 рік. У електронних майнових деклараціях за 2015, 2017-2020 роки кандидат вказала, що її зареєстроване місце проживання знаходилося у с. Петрове, Петрівського району, Кіровоградської області.

У жодній з майнових декларацій кандидат не задекларувала майнові права на об'єкти нерухомості, де зареєстроване її місце проживання. На запит Етичної ради, чому вона не задекларувала майнові права на зареєстровані місця проживання, кандидат відповіла, що реєстрація не дає особі ні права власності, ні права користування, а за рішенням Конституційного Суду України та іншим законодавством, реєстрація місця проживання необхідна лише для формування списків виборців для голосування на виборах. Сама по собі реєстрація не надає особі права користування житлом або проживання, оскільки для цього потрібен письмовий дозвіл або інші документи.

Етична рада зазначає, що дійсно, відповідно до ст. 3 Закону України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні», метою реєстрації місця проживання особи є, зокрема, створення умов для реалізації виборчих

прав особи. В ч. 3 ст. 1 цього Закону прямо вказано, що реєстрація місця проживання особи не є підставою для набуття такою особою права володіння, користування чи розпорядження житлом (у тому числі не є підставою для вселення чи визнання за особою права на проживання та/або права користування житлом), про проживання в якому особа повідомила.

Разом з цим, Етична рада звертає увагу, що Закон України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні» було прийнято 05.11.2021, а правові норми щодо реєстрації місця проживання набрали чинності 01.12.2021. У зв'язку з цим, відповідні положення підлягали застосуванню до правил заповнення майнових декларацій починаючи з 2021 року.

До 01.12.2021 правове регулювання реєстрації місця проживання встановлювалося Законом України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». 05.08.2012 набрали чинності зміни до цього Закону, які передбачали, зокрема, що для реєстрації особа подає документи, які підтверджують право на проживання в житлі, адреса якого зазначається під час реєстрації (абз. 5 ч. 3 ст. 6). Ця правова норма залишалася чинною до її зміни у зв'язку з прийняттям Закону України «Про надання публічних (електронних публічних) послуг щодо декларування та реєстрації місця проживання в Україні».

Таким чином, з 05.08.2012 по 01.12.2021 чинними були норми, відповідно до яких реєстрація місця проживання відбувалася на підставі документів, що підтверджують право на проживання у відповідному житловому приміщенні. Тому, в процесі реєстрації особа мала підтвердити, що у неї вже було право проживання у відповідному об'єкті нерухомості. Етична рада вважає, що проживання в житловому приміщенні неможливе без користування житлом, тому право проживання фактично прирівнюється до права користування.

Такої ж позиції дотримувалося НАЗК у Роз'ясненнях від 13.02.2020 №1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю». У п. 56 цих Роз'яснень вказано, що у зв'язку із реєстрацією місця проживання у суб'єкта декларування та членів його сім'ї виникає право користування об'єктом нерухомості. Таким чином, відомості про об'єкти нерухомості, які є зареєстрованим місцем проживання суб'єкта декларування або членів його сім'ї, необхідно зазначати у розділі 3 «Об'єкти нерухомості» декларації, навіть якщо особа фактично там не проживає.

Ідентичний висновок міститься у п. 73 Роз'яснень НАЗК від 03.02.2021 №1 «Щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю (подання декларацій та повідомлень про суттєві зміни в майновому стані)».

Зважаючи на вимоги Закону України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні» щодо реєстрації місця проживання, які діяли з 05.08.2012 по 01.12.2021, а також на Роз'яснення НАЗК від 13.02.2020 №1 та від 03.02.2021 №1, у кандидата був обов'язок задекларувати право користування об'єктами нерухомості, які були її зареєстрованим місцем проживання у 2014-2020 роках, однак вона цього не зробила.

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 16 Закону України «Про засади запобігання і протидії корупції» особам, зазначеним у п. 1-3 ч. 1 ст. 4 (зокрема, суддям), забороняється надавати несвоєчасно, недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону. Аналогічне положення міститься у п. 2 ч. 1 ст. 60 Закону України «Про запобігання корупції».

Згідно з п. 1.3.7.6 Методології кандидат повинен відповідати вимогам фінансового контролю, зокрема, надавати повну та точну інформацію у майнових деклараціях.

Відповідно до пункту 1.3.4.1 Методології, кандидат не відповідає показнику сумлінності, зокрема, у разі наявності обґрунтованих сумнівів, що такий кандидат, перебуваючи на посаді діяв відповідно до вимог законодавства, правил професійної етики, та інших етичних норм щодо сумлінності.

Згідно з п. 1.4 Методології при визначенні відповідності критерію професійної етики та доброчесності Етична рада враховує істотність будь-якого порушення етики та доброчесності.

Враховуючи численні випадки надання недостовірної та не в повному обсязі інформації при заповненні кандидатом майнових декларацій, Етична рада вважає такі порушення нею правил декларування істотним.

Таким чином, у зв'язку з низкою випадків надання недостовірної та не в повному обсязі інформації при заповненні майнових декларацій, Етична рада має обґрунтовані сумніви щодо відповідності кандидата таким показникам критеріїв професійної етики та доброчесності як сумлінність та відповідність вимогам фінансового контролю.

Враховуючи вищезазначені обґрунтовані сумніви, керуючись пунктами 2.3, 3.1, 3.2, 3.16.2 Регламенту Етичної ради, Методологією, статтею 9¹ Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Прикінцевими і перехідними положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя», Етична рада

у х в а л и л а:

визнати кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Нероду Людмилу Миколаївну такою, що не відповідає критеріям професійної етики та добросовісності для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя.

Голова

(підпис)

Л. Ю. Кишакевич